

Medijsko sporočilo

Vlada posega v prostorsko zakonodajo z ukrepi, ki ne bodo dosegli ciljev

Priloga: Konkretne pripombe in predlogi

Skupini Odgovorno do prostora! in Mreža za prostor nasprotujeta nujnemu postopku sprejemanja zakonov s področja urejanja prostora, ker za tak način dela ni utemeljenega razloga. Opozarjata tudi, da spreminjanje zakonodaje brez javne razprave in posvetovanja vseh deležnikov ne more biti učinkovito. Praksa zadnjih let namreč dokazuje, da vlada kot predlagatelj zakonov ne zna in ne zmore predvideti vseh posledic novih rešitev, zato se postopki v urejanju prostora predvsem vse bolj zapletajo in podaljšujejo. Učinki sprememb so torej nasprotni želenim.

1. Glede sprememb **Zakona o prostorskem načrtovanju** skupini Odgovorno do prostora in Mreža za prostor sporočata:

- **da podpirata nadgradnjo in uzakonitev Prostorskega reda Slovenije**, ki naj postane odprt dokument, ki se bo nadgrajeval z raziskovalnimi in strokovnimi izsledki ter primeri dobre prakse in tako ostajal aktualna podpora pri načrtovanju prostorskega razvoja;
- **da nasprotujeta širitvam območij stavbnih zemljišč brez spremembe planskega akta (OPN)**, ker sta prepričana, da bi taka rešitev pomenila nove neustrezne prostorske odločitve in degradacije in to dokazujeta s stanjem v prostoru (črne gradnje, neracionalna raba najboljših kmetijskih zemljišč, nenačrtovani posegi v naravna ohranjena območja, drago komunalno opremljanje ipd.) in s splošno nizko prostorsko kulturo, hkrati pa opozarjata na nevarnost korupcije;
- **da med spremembami pogrešata vsebinske predloge za manjkajoče rešitve v sistemu**, kot so manjkajoče definicije naselja, manjkajoči instrument gradbene parcele, neučinkovito reševanje razpršene gradnje.

Več: leon.kobetic@locus.si

2. Glede sprememb **Zakona o graditvi objektov** skupini Odgovorno do prostora in Mreža za prostor sporočata:

- **da nasprotujeta splošni legalizaciji objektov, zgrajenih do leta 1993**, ki nagrajuje »črnograditelje« in vzpostavlja dvom v regulacijo sistema gradnje v prostoru. Zato skupina predlaga, da se v zakon vnese robne pogoje za pridobitev ustreznega dovoljenja ter obveznost sanacije takega objekta z zahtevami prostorskih aktov (in z legalno zgrajenimi objekti!). Povzročitelj se mora zavedati primata javnega nad zasebnim in zakon mora to izražati.
- **da nasprotujeta spremembi 43. člena ZGO**, ki nevarno degradira institut javnega natečaja, kot preverjeno učinkovitega načina zagotavljanja kakovosti naročanja javnih gradenj in javnih gradenj kot takih. Številni primeri pričajo, zadovoljni

naročniki pa lahko potrdijo, da zaradi utečene prakse in organiziranosti zbornice pri projektih izvedenih z javnim natečajem praktično ne prihaja do revizij kot tudi, da se gradi cenejše in bolj kakovostno, če se časa in sredstev vложи v zgodnje načrtovalske procese.

- **da podpirata odpravo birokratskih ovir, vendar ne v obliki:**
 - odprave obvezne revizije ob odločanju investitorja, ali jo potrebuje;
 - odprave obveznosti uporabnih dovoljenj za »enostanovanjske objekte« (pri čemer ZGO tega pojma ne opredeli), obenem pa omogoča splošno amnestijo pridobitve uporabnih dovoljenj;
 - spremembe definicije pojma »vzdrževalna dela«, pri katerih se omogoča spreminjanja fizične podobe (fasad in strešin), kar lahko pomeni poseg v pridobljene avtorske pravice;
- **da predlagata obvezo predložitve uporabnih dovoljenj v primerih:** rekonstrukcij, dograditev, prenosov lastništva (prodaja, dedovanje,..) oziroma ob vseh primerih upravnega postopka ali pravnega prometa objekta za zagotovitev pravne varnosti tretjih oseb oziroma zaščito javnih financ.

Več: helena.kovac@geoplan.si

3. Glede javnih natečajev:

Ne strinjamo se s spremembo 43. člena Zakona o graditvi objektov, ki določa javne natečaje.

Predlagana sprememba ZGO v nevarno degradira institut javnega natečaja, ki je v Sloveniji v tem trenutku dobro razvit. Javni natečaj so poznali že v antiki, med prvimi dokumentiranimi natečaji za znane stavbe pa je natečaj za kupolo katedrale v Firencah. Od leta 2004 je po ZGO javni natečaj v pristojnosti poklicnih zbornic. Javni natečaj se izvaja kot javno naročilo, pri tem pa posebej poudarjamo, da je javni natečaj učinkovito in varno javno naročilo, saj zaradi utečene prakse in dobre organiziranosti zbornice praktično ne pozna revizije.

Pri nas še vedno obstajajo določeni javni naročniki, ki javni natečaj vidijo kot oviro na poti do izgradnje objekta. Stroka že dolgo opozarja na to, da je za vodenje javnih investicij potrebno imeti določeno znanje. Odgovorni naročniki več časa in denarja vlagajo v zgodnje načrtovalske procese, saj lahko le na ta način gradijo ceneje in to kakovostne objekte, ki kasneje s svojim obratovanjem in delovanjem nimajo težav, v njih pa se lahko izvajajo učinkoviti javni programi, ki sem ji ti objekti namenjajo. Javni natečaj je ključnega pomena za zgodnje faze investicijskega procesa. Zgodnje faze so relativno poceni glede na celotno investicijo, od naročnikov pa seveda zahtevajo znanje in angažiranost. Kot stroka se zato ne moremo otresti občutka, da se pri nas veliko javnih investorjev tega ne zaveda zaradi pomanjkanja znanja in da ne razumejo, da javno naročilo za projektiranje, ki se izvede le na podlagi najnižje cene, na dolgi rok draži investicijo, zgradijo pa se objekti, ki niso povsem ustrezni za učinkovito izvajanje programov. Javni natečaj je zato potrebno ohraniti v ZGO, kot je bil določen do sedaj.

Več: darja.matjasec@zaps.si

4. Glede Zakona o kmetijskih zemljiščih

V zvezi z aktualnimi **spremembami Zakona o kmetijskih zemljiščih** skupini ugotavljata, da je zakonodajalec na podlagi številnih nasprotovanj nameravani ukinitvi nadomestila za spremembo namembnosti kmetijskega zemljišča pripravil kompromisni

predlog, ki predvideva zmanjšanje vrednosti odškodnine in njeno obračunavanje na površino stavbe. Skupina ocenjuje predlog kot neustrezen in ponovno opozarja na **nujo oblikovanja finančnega mehanizma celovite zemljiške politike, z uskladitvijo rešitev v predpisih s področja kmetijskih zemljišč (s ciljem ohranjanja naravnega resursa), prostorskega načrtovanja (s ciljem prenove in notranjega razvoja naselij) in javnih financ**, torej z nadgradnjo davka na dobiček zaradi spremembe namembnosti zemljišč, ki ga je uvedel zakon o uravnoteženju javnih financ.

V zvezi z dodatnimi spremembami Zakona o kmetijskih zemljiščih skupini izražata tudi veliko **skrb glede napovedane spremembe načina določitve trajno varovanih kmetijskih zemljišč**. Velik dosežek veljavnega zakon je, da predvideva varstvo kmetijskih zemljišč v okviru občinskega prostorskega načrta, na podlagi strokovnih podlag in z usklajevanjem interesov v prostoru, vse pa kaže, da bodo ukinjene prav te rešitve. Namera, da bi vlada trajno varovana kmetijska zemljišča določila z uredbo enotno za celotno območje Slovenije lahko povzroči vsebinsko vprašljive rešitve in nove konfliktne situacije pri umeščanju ureditev v prostor. Zato skupina poziva zakonodajalca, da skrbno pretehta smiselnost nameravanih sprememb.

Več: aleš.mlakar@siol.com